

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra

AUSTRIAN
DEVELOPMENT
AGENCY

Proiectul „Elaborarea Planului Integrat de Gestionare a BH Camenca”

Realizat de către Asociația Femeilor pentru Protecția Mediului și Dezvoltarea Durabilă și implementat în baza grantului oferit din *Proiectul SDC-ADA "Consolidarea cadrului instituțional în sectorul de apă și sanitație în Republica Moldova (Faza 01)"*

ANALIZA ECONOMICĂ A UTILIZĂRII APELOR ÎN BR CAMENCA

**Autor,
Bacal Petru,
Institutul de Ecologie și Geografie**

Fălești, 27 noiembrie, 2018

Particularitățile și tendințele consumului apelor în BR Camenca

Tabelul 1. Numărul de utilizatori primari ai surselor de captare a apei

	Total	După sursele de captare		După categoriile de folosință		
		de suprafață	subterane	menajere	tehnologice	agricole
Râșcani	17	4	13	10	1	4
Glodeni	30	2	27	23	12	6
Fălești	28	15	19	24	9	3
BH Camenca	75	21	58	57	22	13

Surse: tabelele și din acest paragraf figurile sunt elaborate în baza datelor de la Agenția Apele Moldovei, IES și BNS

În rezultatul acumulării și procesării datelor obținute de autoritățile menționate, am putut constata lipsa unui sistem informațional centralizat în domeniul rezervelor și consumului de apă, prezența datelor diferite la autoritățile competente. Datele analizate în acest subcapitol includ doar consumul evidențiat al apei la sursele de captare contabilizate.

Tabelul 2. Dinamica volumului total al apelor captate în BR Camenca, în mii m³

Raioanele	Anii											media	sporul
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Râșcani	405	315	338	315	294	290	276	239	253	241	416	307	103
Glodeni	1280	1370	1180	1200	1260	1260	1590	1250	1090	1060	1061	1236	83
Fălești	1106	1179	1159	1286	1092	2050	1427	1360	1064	1024	1220	1270	110
BH Camenca	2791	2864	2677	2801	2646	3600	3293	2849	2407	2325	2697	2814	97

În perioada anilor 2007-2017, în perimetrul bazinului hidrografic (BH) Camenca au fost captate, în medie, 2,8 mil. m³ de apă (tabelul 2) sau 12% din bazinul râului Prut. În perimetrul raioanelor Fălești și Glodeni au fost captate, în medie, câte 1,2 mil. m³ de apă, iar în r. Râșcani - 307 mii m³. Volumul maxim de ape au fost captate pentru orașele Fălești și Glodeni. Doar pentru întreprinderile comunale (452 mii m³ și 165 mii m³) și fabricile de zahăr (242 mii m³ și 390 mii m³) au fost captate peste 40% din volumul total al apelor captate în bazinul râului Camenca

Tabelul 3. Volumul și ponderea apelor captate după sursele de proveniență

	Media					2017				
	total	de suprafață		subterane		total	de suprafață		subterane	
		mii m ³	%	mii m ³	%		mii m ³	%	mii m ³	%
Râșcani	307	93	30	214	70	416	248	60	168	40
Glodeni	1235	486	39	750	61	1061	240	23	800	77
Fălești	1270	721	57	549	43	1220	638	52	582	48
Total BH Camenca	2814	1300	46	1513	54	2697	1126	42	1571	58

Volumul sumar de apă captate din surse de suprafață este condiționat atât de numărul de utilizatori primari și capacitatea de captare și utilizare a acestora, cât și de regimul pluviometric.

Sursele de suprafață predomină în aprovizionarea cu apă a raionului Fălești, orașului Glodeni, a fabricilor de zahăr și a întreprinderilor agricole mari. Cu excepția, raionului Râșcani, se observă o diminuare a ponderii apelor de suprafață, care se manifestă la fabricile de zahăr și întreprinderile agricole.

Sursele subterane prevalează detașat în aprovizionarea cu apă a populației din localitățile rurale ale raioanelor Glodeni și Râșcani, din orașul Fălești, precum și a întreprinderilor industriale și de transport din BH Camenca.

În raionul Râșcani, ponderea surselor subterane s-a redus semnificativ, ca urmare a captărilor maxime, din sursele de suprafață, de către întreprinderile agricole mari SRL „Vardan Agro” din Sturzeni și SRL „Darurile Basarabiei” din Malinovscoe

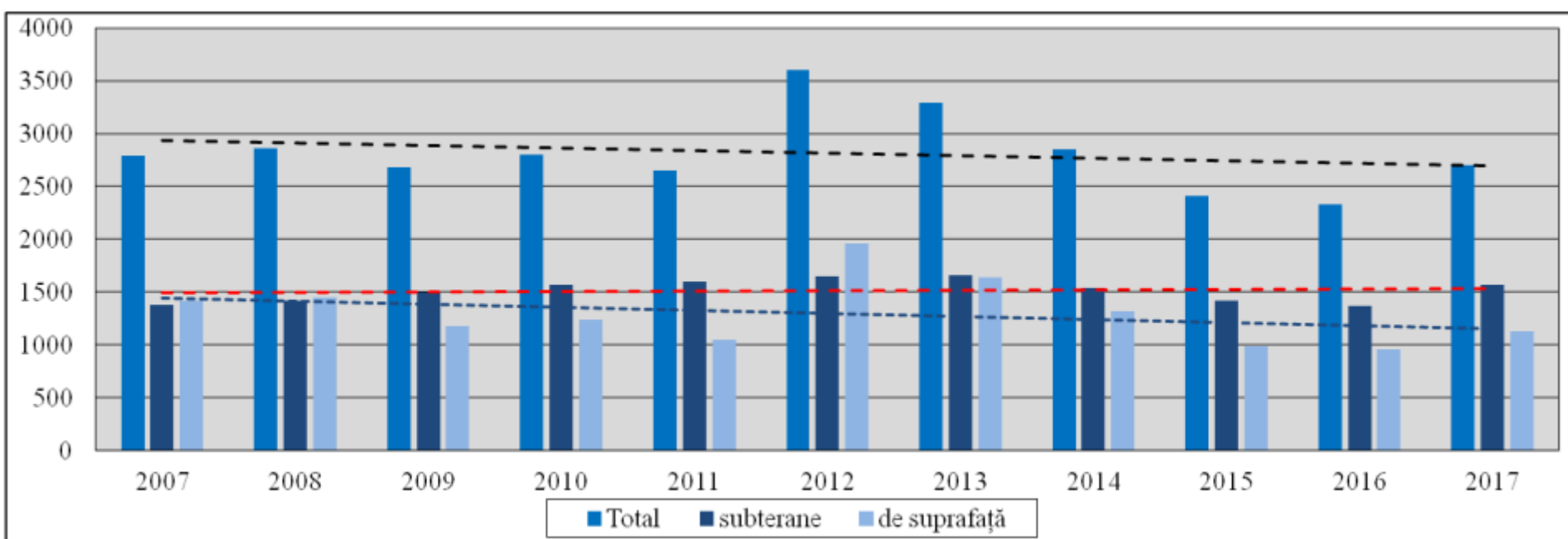

Fig. 1. Dinamica volumului total al apelor captate în BH Camenca după surse de proveniență, în mii m³

volumul total al apelor captate în BH Camenca înregistrează o evoluție oscilantă pe fondul unei tendințe generale negative slab exprimate (-3%). În plus, dinamica negativă se observă doar în raionul Glodeni (-17%) și se datorează reducerii a volumului de ape la fabrica de zahăr

Volumul maxim de ape captate și utilizate se înregistrează în anul 2012 mai secetos

Ulterior, se atestă o tendință de reducere lentă întreruptă în anul 2017, în special datorită finalizării mai multor proiecte de construcție și extindere a apeductelor

Volumul apelor captate din surse subterane înregistrează, per ansamblu, o dinamică pozitivă (+14%), care este condiționată de extinderea apeductelor, în special, în localitățile rurale

Tabelul 4. Dinamica volumului total al apelor utilizate în BH Camenca, în mii m³

Raioanele	Anii											media	sporul
	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017		
Râșcani	390	300	321	302	284	275	264	225	253	241	416	297	107
Glodeni	1280	1370	1180	1190	1220	1250	1550	1220	1060	1000	991	1210	77
Fălești	938	1005	965	1052	925	1896	1286	1206	1089	1056	1170	1144	125
BH Camenca	2608	2675	2466	2543	2428	3421	3100	2651	2402	2297	2577	2652	99

Volumul maxim de ape au fost utilizate de întreprinderile comunale din orașele Fălești (452 mii m³) și Glodeni (165 mii m³), din localitățile rurale cu apeducte mai extinse, de fabricile de zahăr din orașele Glodeni (303 mii m³) și Fălești (234 mii m³), de întreprinderile agricole mari.

Ponderea medie a apei utilizate în scopuri agricole și menajere este egală (42%)

În plus, apa folosită pentru necesități menajere nu este furnizată doar de întreprinderile din sectorul comunal, dar și de către întreprinderile industriale și agricole mari. în special de fabricile de zahăr.

Pentru necesități tehnologice au fost utilizate, în medie, 16%, din care peste 90% au fost folosite la fabricile de zahăr

Tabelul 5. Volumul și ponderea apelor utilizate după categorii de folosință

Raioanele	Media								2017							
	menajere		tehnologice		agricole, incl. irigare				menajere		tehnologice		agricole, incl. irigare			
	mii m ³	%	mii m ³	%	mii m ³	%	mii m ³	%	mii m ³	%	mii m ³	%	mii m ³	%	mii m ³	%
Râșcani	60,8	20	10	3,4	226	76	120	40	126	30	3,8	0,9	286	69	209	50
Glodeni	490	41	226	17	512	42	67	5,6	703	71	47	4,8	242	25	40	4,1
Fălești	551	48	225	20	368	32	182	16	848	72	173	15	149	13	70	6,0
BH Camenca	1100	42	453	17	1117	42	249	9,4	1677	65	224	8,8	677	26	319	12

Consumul maxim pentru necesități menajere se înregistrează la întreprinderile comunale din orașele Fălești (283 mii m³), Glodeni (165 mii m³), satele Egorovca (74 mii m³), Călinești (55 mii m³), Obreja Veche (52 mii m³), Calugăr (49 mii m³), Făleștii Noi (47 mii m³) și Navârneț (25 mii m³). Petrunca (53 mii m³), Danul (48 mii m³), Dușmani (24 mii m³) și Iabloana (16,4).

ca urmare a extinderii semnificative a apeductelor comunale în localitățile rurale, în anul 2017, pentru necesități menajere au fost utilizate 1,7 mil. m³ sau 65%

Volumul de apă utilizată în agricultură, în special pentru irigare, este condiționat de sursele de apă disponibile folosite în aceste scopuri, în special a râurilor și lacurilor cu un debit suficient, precum și de prezența gospodăriilor agricole mari.

În anul 2017, în scopuri agricole, au fost folosite doar 677 mii m³ de apă sau ¼ (26%) din volumul total al apelor utilizate. Totodată, o bună parte din apele menajere livrate populației sunt folosite pe larg în gospodăria casnică pentru irigarea plantelor agricole și creșterea animalelor domestice etc.

Pentru necesități tehnologice, în anul 2017, au fost utilizate 254 mii m³ (9%) sau de ≈2 ori mai puțin decât media perioadei analizate (17%), fapt care se datorează, aproape exclusiv reducerii similare, a volumului de ape utilizate la fabricile de zahăr

Analiza economică a serviciilor centralizate de alimentare cu apă

Majoritatea întreprinderilor municipale de aprovizionare cu apă și sanitație din mediul rural au fost fondate recent, ca urmare a intrării în vigoare a Legii nr. 303 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare și implementării masive a proiectelor de construcție și extindere a apeductelor din ultimii ani

De sisteme centralizate de aprovizionare cu apă dispun 43 din 75 localități (57%)

în raionul Râșcani, în care sunt conectate toate cele 15 localități

În raionul Glodeni sunt conectate 16 localități sau $\approx 1/2$

În raionul Fălești au acces la apeducte doar 12 localități (44%),

În raioanele Glodeni și Fălești, majoritatea satelor mici nu dispun de apeducte

Tabelul 6. Starea sistemelor de aprovizionare cu apă din BH Camenca

Raionul	Lungimea apeductelor	Numărul populației conectate	Accesul populației, %	Numărul gospodăriilor conectate	Stații de pompare		Fântâni arteziene	
					total	funcționale	total	funcționale
Râșcani	149	8334	64/67	3102	0	1	22	18
Glodeni	186	21086	46/61	7659	20	16	23	23
Fălești	161	22927	57/77	8459	20	20	33	20
BH Camenca	496	52347	53/68	19436	40	38	77	58

Surse: BNS, primării

Lungimea totală a apeductelor comunale din bazinul hidrografic Camenca este de ≈ 500 km

Cele mai extinse apeducte posedă orașele Fălești (45 km) și Glodeni (35 km), precum și satele din raionul Râșcani. În raionul Glodeni se remarcă satele Danu (29,2 km), Iablona (27 km) și Petruna (19 km), iar în raionul Fălești – Călinești (23 km), Pânzăreni (20 km) și Pruteni

Ca urmare a extinderii recente a apeductelor, a fost atins un nivel mediu (53%) de acces al populației la apeducte (tabelul 6).

Cel mai ridicat acces al populației la apeducte se observă în raionul Râșcani

În raionul Fălești, ≈60% din populație are acces la apeducte centralizate, iar în raionul Glodeni – mai puțin de jumătate.

Nivelul maxim (>80%) de acces a populației se atestă în orașele Fălești și Glodeni, în satele Pârjota, Alexăndrești și Gălășeni din raionul Râșcani, Pruteni din raionul Fălești.

Extinderea rapidă a infrastructurii de aprovizionare cu apă trebuie să fie însoțită obligatoriu și de extinderea similară a rețelei de canalizare

Prin intermediul sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă, în anul 2017, au fost captate, ≈1,2 mil. m³ de apă sau peste 70% din apa utilizată în scopuri menajere.

Peste jumătate (55%) din volumul total sunt captate în orașele Fălești și Glodeni, Se remarcă satele Iabloana, Danu, Petrunca, Ustia, Sturzeni, Șaptebani și Pârjota

Tabelul 7. Utilizarea sistemelor centralizate de aprovizionare cu apă în BR Camenca

Raionul	Volumul apelor captate, în mii m ³	Volumul apelor furnizate				Consumul, în l/zi	
		Total	Populație	Org. bugetare	Agenți economici	Total	Populație
Râșcani	143	129	124	3,2	1,8	41	39
Glodeni	512	415	380	28,9	15,4	54	46
Fălești	534	367	323	12,4	31,1	44	39
BH Camenca	1188	911	828	45	488	47	42

Volumul total al apei furnizate (facturate) este de peste 910 mii m³,

Circa 90% din apele livrate de întreprinderile municipale sunt destinate populației și gospodăriilor casnice, iar câte 5% - organizațiilor bugetare și agenților economici

În pofida extinderii rapide a rețelelor de aprovizionare cu apă, **consumul de apă** per capita (47 l/zi per persoană) **este mai redus decât media pe Republică**, ceea ce se explică prin **gradul mai redus de urbanizare** și ponderea mai înaltă a populației rurale.

De asemenea, consumul de apă per persoană este condiționat direct atât de **lungimea apeductelor și numărul populației conectate**, cât și de **cantitatea și calitatea resurselor de apă locale**.

Din cauza resurselor de apă disponibile limitate, intensificării proceselor de aridizare și reducerii semnificative a scurgerii de suprafață din cauza numărului excesiv a lacurilor de acumulare pe cursurile de apă, **mai multe localități rurale**, în special din raioanele Fălești și Glodeni **se confruntă cu insuficiența acută de apă**.

Aprovizionarea cu apă a populației în localitățile bazinului râului Camenca este asigurată, într-o mare mare măsură, și de sursele necentralizate de apă.

87% din fântâni sunt amenajate și pot fi folosite ca sursă de apă în alimentația populație, creșterea plantelor și animalelor de lângă casă. La nivelul de comune, numărul de fântâni depinde atât de dimensiunile satelor componente, cât și de volumul disponibil și caracteristicile de depozitare a rezervelor de ape freatică

Tabelul 8. Numărul și starea fântânilor și izvoarelor în BR Camenca (2017)

Localitatea	Fântâni			Izvoare		
	total	amenajate	%	total	amenajate	%
Râșcani	2054	2006	98	62	24	39
Glodeni	4927	3941	80	155	103	66
Fălești	2642	2387	90	21	14	67
BR Camenca	9623	8334	87	238	141	59

Indicii de producție ai serviciilor de canalizare și epurare a apelor reziduale

Sisteme de canalizare centralizată funcționează doar în orașele Glodeni și Fălești, precum și în 5 localități rurale din totalul de 73, inclusiv în Șaptebani (2 km) și Pârjota, Hâjdieni, Limbenii Vechi, Cajba și Petruna, precum și în cartierul rezidențial rural Făleștii Noi al fabricii de zahăr, din care **majoritatea absolută care nu dispun de stații de epurare**

De stații de epurare dispun doar orașele Fălești și Glodeni, comuna Limbenii Vechi, liceul din Cuhnești, Centrul Comunitar Multifuncțional din Balatina

În plus, **din cauza stopării activității fabricii de zahăr din Glodeni, stația de epurare a acesteanu mai funcționeazăși și prezintă un pericol grav pentru ecosistemele acvatic și sănătatea umană din zona respectivă**

Lungimea totală a rețelei de canalizare în BH Camenca este de ≈ 70 km, inclusiv 32 km (46%) în orașul Fălești, 18,2 km (26%) în orașul Glodeni

Cu regret, constatăm că extinderea rapidă a apeductelor nu este însoțită de extinderea similară a rețelelor de canalizare și a sistemelor de epurare, fapt ce sporește semnificativ impactul asupra ecosistemelor acvatic și populației.

Conform datelor IES, volumul total de ape reziduale evacuate în perimetru bazinului râului Camenca este de peste 510 mii m³

Circa 80% (260 mii m³) din volumul total apelor reziduale evacuate în rețelele publice de canalizare sunt recepționate de la populație și câte 10% de la organizațiile bugetare și agenții economici. Majoritatea absolută a apelor reziduale recepționate în rețelele publice sunt epurate insuficient (Fălești) sau neepurate (Glodeni).

Tarifele pentru serviciile publice de alimentare cu apă și canalizare

Cuquantumul și procedura de aplicare a tarifelor pentru serviciile publice de alimentare cu apă, canalizare și epurare sunt stipulate în Hotărârea nr. 741 a Agenției Naționale pentru Reglementare în Energetică (ANRE) din 18.12.2014 ajustată la prevederile Legii nr. 303 din 13.12.2013 privind serviciul public de alimentare cu apă și canalizare și Legii Apelor, articolul 9 al Directivei Cadru Apă 2060/CE și se axează pe principiile „recuperării costurilor” de la aprovizionarea cu apă și sanitație din contul tarifelor de la prestarea serviciilor respective.

cotele tarifelor pentru serviciile de aprovizionare cu apă și canalizare sunt stabilite doar pe categorii de utilizatori și capacitățile de plată ale acestora, dar nu pe valoarea complexă a resurselor de apă, în conformitate cu prevederile Ghidului WATECO cu privire metodologia evaluării economice a folosințelor de apă

Cele mai importante categorii de cheltuieli, care determină, într-o mare măsură, cota tarifelor aprobate sunt cheltuielile pentru retribuirea muncii și cheltuielile pentru energia electrică necesară pentru pomparea și tratarea apelor furnizate în rețeaua de aprovizionare.

Cheltuielile de producție sunt condiționate, de asemenea, de capacitățile (debitul) de aprovizionare cu apă a sursei de captare, așezarea geografică a acesteia și particularitățile de relief a localității

Cotele tarifelor pentru gospodăriile casnice nu depind de volumul de apă consumată și rezervele disponibile pentru aprovizionarea neîntreruptă cu apă potabilă, ceea ce reprezintă de facto un mare neajuns al prezentei Metodologii și o problemă deosebit de alarmantă pentru populație și autoritățile publice locale.

Consumul excesiv în unele gospodării casnice, inclusiv la irigare, creșterea animalelor, afectează semnificativ resursele de apă disponibile și capacitățile operatorilor locali de a furniza apă potabilă populației pe tot parcursul anului.

Prin urmare, este necesară modificarea Metodologiei în vigoare în sensul **aplicării unor cote diferențiate a tarifelor pentru aprovizionarea cu apă** în dependență de volumul de apă consumată pentru fiecare gospodărie casnică, precum și de gradul de asigurare cu apă de calitate la nivel local și regional.

De asemenea, **cotele în vigoare a tarifelor pentru populație ar putea să fie aplicate până la un anumit plafon normativ de consum**, iar pentru depășirea acestuia să fie aplicate cote majorate în funcție de nivelul de depășire a plafonului respectiv

În pofida prezenței unor normative de stabilire a costurilor și cotei tarifelor pentru apa furnizată, **majoritatea operatorilor din localitățile rurale, nu aplică adecvat Metodologia ANRE, iar tarifele sunt determinate doar de capacitățile reduse de plată a populației locale rural și pe cheltuielile operaționale pentru furnizarea apei**

Cota tarifelor pentru aprovizionarea cu apă în localitățile BR Camenca este, în medie, de **14,7 lei/m³** sau cu ≈ 2 lei/m³ mai mică decât la întreprinderile AMAC din Regiunea de Nord.

În majoritatea localităților rurale cu apeducte, tariful variază între 10-15 lei/m³
Tarifele maxime sunt aprobate în orașul Glodeni (20,5 lei/m³), în satele Fundurii Noi Danu, Iabloana și Cajba (17 lei/m³) din același raion, Șaptebani (22,6 lei/m³) din raionul Râșcani, Albinețul Vechi (22 lei/m³) și Chetriș (20 lei/m³) din raionul Fălești

Tabelul 10. Tarifele și costurile pentru apa livrată în localitățile BH Camenca (2018)

Raioanele	Cota tarifului, în lei/m ³				Costul mediu	diferența
	mediu	Populație	Org. bugetare	agenti economici		
Râșcani	12,3	12,1	13,6	13,6	15,8	-3,5
Glodeni	16,4	14,9	24,8	27,3	17,4	-1,0
Fălești	14,9	14,0	22,0	22,0	16,5	-1,6
BH Camenca	14,7	13,8	20,5	21,5	16,6	-1,9

Sursa: operatorii locali, amac.md

Valorile maxime ale tarifelor se datorează utilizării apelor captate din sursele subterane, condițiilor locale de relief mai fragmentat și de distribuție a apei potabile în aceste localități.

În plus, **persistă influența factorului politic la aprobarea cotei tarifelor**, precum și fenomenul „subvenționării încrucișate” a acestora, care **limitează substanțial capacitatea de creștere a veniturilor operatorilor și sporire a rentabilității serviciilor prestate**

În anii 2010-2018, se atestă o **majorare considerabilă (de cca 50%) a tarifelor pentru aprovizionarea cu apă** în majoritatea absolută a localităților din BR Camenca.

O creștere mai lentă se observă în orașul Fălești (+42%) și în localitățile rurale cu o situație social-economică mai dificilă (satele din lunca Prutului) sau, în care consiliile locale s-au opus insistent majorării tarifelor.

Majorarea tarifelor a fost condiționată, cu precădere, de **necesitatea ajustării APL-urilor la prevederile Legii nr. 303** cu privire serviciul public de alimentare cu apă și canalizare și **Metodologiei ANRE** privind stabilirea tarifelor p/u serviciile respective.

În plus, **fondarea întreprinderilor municipale și trecerea lor din gestiunea primăriilor la autogestiune, inflația înaltă în anii 2014-2016 și creșterea prețurilor la energia electrică însoțită de creșterile salariale în perioada dată au determinat majoritatea consiliilor locale să aprobe cote majorate ale tarifelor respective.**

Tarifele pentru serviciile de canalizare și epurare

În cadrul BR Camenca, **tarifele pentru serviciile de canalizare și epurare sunt aplicate doar în orașele Fălești și Glodeni.**

În anii 2007-2017, se înregistrează o majorare nesemnificativă (de 20%) a tarifelor pentru canalizare aplicate pentru toate categoriile de utilizatori.

Metodologia de calcul a tarifelor pentru serviciile de canalizare nu include prejudiciul ecologic cauzat obiectivelor acvatice receptoare de ape reziduale

Tabelul 11. Tarifele și costurile pentru apa livrată în orașele BR Camenca (2017)

Orașele	Cota tarifului, în lei/m ³				Costul mediu	diferența
	Mediu facturat	Populație	Org. bugetare	agenti economici		
Fălești	14,5	10,7	26,6	26,6		-3,5
Glodeni	22,6	13,7	53	53	28,6	-6,1

În orașul Glodeni, cota medie a tarifului respectiv una din cele mai înalte din RM întreprinderea municipală din orașul Glodeni nu are propria stație de epurare, iar serviciile respective erau prestate, la preț real și cu adaos comercial, de către fabrica de zahăr din această localitate, care deja nu mai funcționează

Recuperarea costurilor de folosință a resurselor de apă

Costurile serviciilor de aprovizionare cu apă depășesc tarifele pentru serviciile respective, cu cca 1 leu m³, iar diferențele negative se înregistrează în majoritatea localităților din BR Camenca

Conform informației de la parvenite de la primării, de regulă, **tarifele actuale permit recuperarea costurilor la întreprinderile municipale din localitățile, care dispun de apeducte noi și nu necesită cheltuieli suplimentare de întreținere**, chiar dacă cotele tarifelor sunt relativ joase (10-15 lei m³).

În localitățile, cu un grad avansat de uzură a apeductului (de ex. în orașul Glodeni, satele Fundurii Vechi, Pârjota, Danu, Petrunea, **costurile operaționale depășesc semnificativ tarifele**. Pentru reparația instalațiilor hidrotehnice, se apelează, în permanență, la bugetele locale, care au capacități foarte modeste

Tarifele actuale aplicate pentru prestarea serviciilor de canalizare și epurare în orașele Fălești și Glodeni nu permit recuperarea costurilor serviciilor respective, dar cu atât mai mult, realizarea măsurilor de îmbunătățire a surselor și corpurilor de apă

Construcția stației de epurare din orașul Glodeni trebuie inclusă în acțiunile prioritare ale Programului de Măsuri în BR Camenca

Proiectele în AAS subvenționate din FEN

	Localitatea	Numărul	Suma, în mii lei	Perioada	Etape	Destinatia
1	Boroseni Noi	1	1741	2015-2017	2	AA
2	Pârljota	1	1355	2011-2013	2	AAC
3	Hiliuți	1	1669	2010-2012	2	AA
4	Malinovscoe	1	2815	2015-2017	2	AA
5	Alexăndrești	1	2606	2014-2016	3	AA
6	Șaptebani	1	6822	2012-2016	6	AAC
7	Gălășeni	2	4315	2012-2016	5	AA
8	<i>Mălăiești</i>	1	1177	2010-2014	2	AA
9	Petrușeni	1	2000	2013-2016	2	AAC
	Raionul Râșcani	10	24500		26	
1	Glodeni	1	5244	2010-2014	4	AA
2	Hâjdieni	1	715	2014-2015	1	AA
3	Cobani	1	5500	2014-2017	4	AAC
4	Cuhnești	1	599	2011-2013	1	E
5	<i>Ciuciulea</i>	1	591	2016-2017	2	AA
6	<i>Limbenii Vechi</i>	1	1060	2013-2015	1	AA
7	Petrunca	1	214	2010-2011	1	AA
		1	2000	2017-2018	1	C
8	Rez Pădurea Domnească	1	136	2010-2011	1	EdCc
	Raionul Glodeni	9	16059		16	
1	Obreja Veche	1	1000	2016-2017	1	AAC
2	Făleștii Noi	1	6000	2015-2017	3	AACE
3	Fălești	1	31463	2010-2016	5	AA
		1	2305	2010-2016	3	C
4	Navârneț	1	1079	2011	2	AA
5	Chetriș	1	126	2010-2011	1	AA
		1	9500	2014-2017	7	AAC
6	Călinești	1	5000	2014-2017	5	AAC
7	Hâncești	1	1025	2012-2017	2	AA
8	Pînzăreni	1	4848	2014-2015	3	AAC

Conform Rapoartelor Anuale ale ADR Nord, în anii 2010-2016, în BR Camenca, **Fondul Național de Dezvoltare Regională (FNDR) a cofinanțat implementarea proiectului privind alimentarea cu apă din râul Prut a orașului Fălești**, în sumă de 18,8 mil. lei.

În curs de implementare se află 2 proiecte, inclusiv al II-lea proiect de alimentare cu apă din râul Prut a orașelor Fălești și Glodeni, și a 14 comune din raioanele Glodeni, Fălești și Ungheni, inclusiv 6 din BR Camenca.

De asemenea, a fost aprobat pentru finanțare proiectul de construcție a apeductelor în cele 10 sate din comunele Balatina și Cuhnești.

Tabelul 12. Proiectele aprobate de Agenția de Dezvoltare Regională Nord

Nr.	Denumirea proiectului	Beneficiari (primăriile)	termenul	suma	FNDR
1	Alimentarea orașului Fălești cu apă din râul Prut 1	or. Fălești	2010-11 18 luni	18,8	11,4
2	Asigurarea orașului Fălești cu apă din râul Prut 2	Viișoara, Glodeni, Cuhnești, Falesti, Risipeni, Falestii Noi, Albinetul Vechi, Navirnet, Taxobeni, Horesti, Izvoare, Calugar, Ungheni, Sculeni, Cioropcani, Buciumeni.	36 luni 2017-20	40,0	40
3	Construcția sistemelor de alimentare cu apă în 10 localități din lunca râului Prut, raionul Glodeni.	Etapă I - 10 localități din com. Cuhnesti și Balatina	2017-19	40,0	40,0

Proiectele destinate extinderii și modernizării sistemelor de aprovizionare cu apă și canalizare sunt implementate și cu suportul financiar al transferurilor de la bugetul de stat către bugetele locale.

Majorarea semnificativă a numărului și sumei proiectelor finanțate în anii 2013-2016 este condiționată și de demararea relativ reușită a implementării **Strategiei privind alimentarea cu apă și sanitație pentru anii 2014-2028.**

Strategia respectivă se bazează pe principii moderne, inclusiv:

a)managementul integrat al resurselor de apă;

b)cost-eficiență;

c)recuperarea integrală a costurilor și investițiilor;

d)sporirea gradului de acces la serviciile calitative de aprovizionare cu apă și sanitație;

e)descentralizarea și regionalizarea serviciilor de aprovizionare cu apă, canalizare și epurare;

f)managementul bazinier al resurselor de apă.